

Nový a ojetý automobil v DPH

Podmínky pro uplatnění nároku na odpočet DPH u automobilů se v průběhu let měnily a dosud ovlivňují uplatnění DPH na výstupu a s tím související nárok na odpočet DPH na vstupu u kupujícího. Jak na DPH u aut nových, ojetých i pořízených v zahraničí?

V dnešní hektické době se snad každý potřebuje přemisťovat z místa na místo nejen v rámci svého města, regionu či země, ale dá se říct, že v celosvětovém měřítku. K těmto účelům je využíváno čím dál více automobilů na úkor prostředků hromadné dopravy.

U osobní dopravy existují alternativy, ale u nákladní dopravy mnohdy není zbylí a musí se použít automobil. Tento případ se týká většinou firem a podnikatelů, kteří rozváží své zboží, nebo jezdí nabízet služby, případně plní své pracovní úkoly.

Takový automobil, který slouží k ekonomickým činnostem, může jeho majitel – plátce DPH **pořídít s odpočtem DPH** za splnění zákonem stanovených kritérií, které si v následujícím textu ukážeme.

Dopravním prostředkem je podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, vozidlo, jiný prostředek nebo zařízení, které jsou **určené k přepravě osob nebo zboží z jednoho místa na jiné** a které jsou obvykle konstruované pro použití k přepravě a mohou k ní být skutečně použity. Za dopravní prostředek se **nepovažuje** vozidlo, které je trvale znehyněno, ani kontejner.

Nový dopravní prostředek

Novým dopravním prostředkem se rozumí vozidlo určené k provozu na pozemních komunikacích s obsahem válců větším než 48 cm³ nebo s výkonem větším než 7,2 kW, pokud bylo **do dáno do šesti měsíců ode dne prvního uvedení do provozu** (obvykle se jedná o den registrace k provozu ve státu výrobce), nebo má najeto méně než 6 000 km.

U motorových vozidel stačí splnit i pouze jednu z výše uvedených podmínek, tj. buď necelých šest měsíců od prvního uvedení do provozu, nebo najeto méně než 6 000 km.

Podmínky pro uplatnění nároku na odpočet DPH u automobilů se v průběhu let měnily a dosud ovlivňují uplatnění DPH na výstupu a s tím související nárok na odpočet DPH na vstupu u kupujícího.

Řada aspektů ovlivňuje nárok na odpočet DPH u automobilů. Záleží na použití automobilu a v minulosti též na typu automobilu. To ovlivňuje následné povinnosti při prodeji vozidla a jeho koupi protistranou.

Dalším neméně zajímavým aspektem při pořizování vozidla a v souvislosti s nárokem na odpočet DPH je i **pojištění automobilu**, respektive pojistná částka a následné případné plnění od pojišťovny. Plátce DPH si **může automobil pořízený s odpočtem DPH pojistit také jen na cenu bez DPH**. Má tedy i nižší pojistné. Plnění pojišťovny pak bude také bez DPH, které plátce uhradí přímo servisu a pak si uplatní nárok na odpočet v rámci svého přiznání k DPH.

Rozhodujícím datem, kdy se u automobilů z pohledu DPH „vše změnilo“, byl **1. duben 2009**.

U osobních automobilů **nakoupených před tímto dnem** nebylo možné nárok na odpočet DPH na vstupu uplatnit. Od uvedeného data je možné daň na vstupu odečíst, pokud je automobil **používán pro ekonomickou činnost** s nárokem na odpočet daně.

Obecně je možné říci, že osobní automobily mají od 1. 4. 2009 **z hlediska provozu a DPH rovnocenné podmínky** jako užitkové vozy „N1“ s dělicí přepážkou, nebo jako dodávky, nákladní vozy apod. Kromě podnikatelů – plátců DPH může být daň z přidané hodnoty vrácena i jiným osobám, které nejsou plátcí DPH, například **osobám se zdravotním postižením**.

Při pořízení automobilu formou finančního leasingu je důležitá smlouva a její ustanovení. Od roku 2009 je možné **uplatnit DPH z celého předmětu leasingu** při jeho převzetí, ale pouze za podmínky, že ve smlouvě je stanoveno, že předmět leasingu (automobil) **bude nájemcem povinně odkoupen**. Jinak dnem převzetí vozidla, a to ze splátky hrazené předem a pak postupně z každé měsíční splátky dle splátkového kalendáře od leasingové společnosti.

Zvláštní režim obchodníků s použitým zbožím

Pro úplnost musíme zmínit **zvláštní režim obchodníků s použitým zbožím**, který není omezen pouze na „ojeté“ dopravní prostředky, ale v praxi právě zde nachází nejčastější uplatnění. Tento zvláštní daňový režim je pouze a jen pro použité zboží a **výslovně zakázán u nových dopravních prostředků**.

Pokud obchodník s použitým zbožím nakoupí osobní automobil od plátce DPH a tento prodej již bude pro plátce zdanitelným plněním, **nemůže obchodník při prodeji ojetého osobního automobilu použít zvláštní režim**, tj. zdanění pouze přírážky.

Obchodník **má nárok na odpočet daně při nákupu tohoto ojetého osobního automobilu** a při jeho prodeji musí **přiznat daň z celé prodejní ceny**. Kupující, který je plátcem daně, si může v tomto případě za splnění obecných zákonných podmínek uplatnit nárok na odpočet daně.

Příklady

*Koupil-li plátce v roce 2011 automobil, který byl v plné výši používán k jeho ekonomické činnosti, tj. ke zdanitelným plněním, **měl nárok na odpočet DPH na vstupu v plné výši**. Pokud takový automobil bude např. letos prodávat, bude jeho **prodej zatížen DPH na výstupu**.*

*Opačný případ, kdy není nárok na odpočet, je, pokud plátce koupil např. v roce 2008 osobní automobil, který byl v plné výši používán pro jeho ekonomickou činnost – ke zdanitelným plněním. Jak bylo výše uvedeno, tak **do 31. 3. 2009 nebylo možné u osobních automobilů uplatnit nárok na odpočet** bez ohledu na způsob využití. V letošním roce má být automobil prodán. Prodej bude **bez DPH**.*

*Plátce DPH koupil v roce 2008 automobil od neplátce, např. od soukromé osoby (nepodnikatele). Automobil byl v plné výši používán pro zdanitelné činnosti plátce. V letošním roce má být automobil prodán. A nyní musíme rozlišovat, zda se jedná o nákladní automobil, jehož **prodej by podléhal DPH na výstupu** (bez ohledu na to, že při koupi nebyl uplatněn nárok na odpočet, protože nákup nebyl daní zatížen), nebo o osobní automobil, jehož prodej **bude od daně osvobozen**.*

Plátce DPH koupil v roce 2011 automobil, který byl částečně používán pro ekonomickou (zdanitelnou) činnost plátce a částečně byl dán k soukromému užívání např. jeho zaměstnanci. Nárok na odpočet byl uplatněn v poměrné výši. V letošním roce má být automobil prodán. Prodej bude podléhat DPH a současně plátce může provést úpravu doposud neuplatněného odpočtu DPH.

Ve výše uvedených příkladech jsme rozebrali, jak nakládat při prodeji starších automobilů z pohledu DPH. V každém případě je nutné zkoumat historii automobilu nejen z technického stavu, ale také z důvodu historie DPH. Jelikož dva totožné automobily pořízené ve stejný den, ale jeden plátcem, druhý neplátcem, resp. u jednoho byl uplatněn nárok na odpočet, u druhého nikoliv, tak každý z nich bude mít rozdílné zacházení z pohledu DPH při jeho prodeji.

Vedení evidence jízd

Zde je malé shrnutí výše uvedených příkladů. V případě, že **automobil vlastnil plátce DPH** a uplatnil si z něj nárok na odpočet DPH při jeho pořízení, musí být rovněž **cena ojetého automobilu při jeho následném prodeji zatížena sazbou DPH**. Nový vlastník, pokud je plátce DPH, si opět může nárokovat odpočet DPH při pořízení. Pokud by byl nový vlastník tohoto ojetého automobilu neplátce DPH, nemůže žádné DPH zpětně nárokovat a při jeho dalším prodeji už cena ojetého automobilu neobsahuje žádné DPH. Zároveň má prodávající plátce **povinnost odvést DPH na výstupu při jeho prodeji**.

Z pohledu DPH je důležité v průběhu využívání automobilu **vést evidenci jízd**. Knihu jízd **nemusíme vést, pokud** auto či auta pro podnikání používáme my osobně (ne naši zaměstnanci) a nebudeme uplatňovat nárok na odpočet na pohonné hmoty a související náklady s provozem vozidla jako plátci DPH.

Nárok na odpočet DPH na vstupu (např. u nákupů pohonných hmot a jiných provozních nákladů) zůstává zachován, i když uplatňujeme výdaje na auto z pohledu daní z příjmů paušálem. Tento nárok musíme patřičně **zdokumentovat a zaevidovat v evidenci pro DPH**, vhodné je tedy proto i vedení knihy jízd.

Obecně platí, že dochází-li k používání automobilu (týká se veškerého „firemního“ majetku) jak k ekonomickým činnostem, tak i k soukromým účelům, **musí být vždy vypořádáno DPH**.

Automobily pořízené v zahraničí

Doposud jsme řešili DPH u automobilů pořizovaných a prodávaných v rámci ČR. V praxi ovšem nastávají i případy, kdy se **automobily pořízují v zahraničí**, případně se **prodávají zahraničním subjektům**, potažmo ve valné většině případů z/do EU.

Při koupi automobilu v EU je **DPH vždy zaplacená v zemi spotřeby**. Není přitom podstatné, jde-li o osobu registrovanou k dani (resp. plátce DPH), ani jde-li o osobu povinnou k dani (podnikatele). Státy EU se totiž dohodly na tomto výjimečném postupu zdaňování u přeshraničního dodání nových dopravních prostředků.

Nedání se ve státě dodavatele. Dodání je pro prodejce z jiného členského státu EU osvobozeno od daně s nárokem na odpočet, resp. **není vůbec předmětem daně** (zaplacená DPH může být vrácena i neplátcí). Vždy nastává povinnost odběrateli/kupujícímu **přiznat a odvést DPH v jeho státě** (opět i když se jedná o neplátce).

Tento specifický postup se **uplatňuje pouze u nových dopravních prostředků dodaných**

(resp. pořízených) z jednoho státu EU do jiného státu EU, tedy **nikoli v rámci ČR**.

Povinnost dodanění a souvisejících administrativních komplikací ve státě pořízení se **týká úplně všech**, podnikatelů, nepodnikatelů, plátců i neplátců. Nejedná se totiž zpravidla o obchodní slevu, nýbrž o povinnost prodat vozidlo bez DPH v zemi prodejce s tím, že **tato daň v EU zůstává**, jen se přesune do státu spotřeby, tj. **do státu kupujícího**.

Samostatnou kapitolou související s DPH u automobilů je jejich pronájem a půjčování, což má z pohledu DPH svou samostatnou úpravu.

Autor: Ing. Filip Sinecký

10. 3. 2014

Zdroj: <https://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/dph/novy-a-ojety-automobil-v-dph/>